

# СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

## 1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

<b>Повна назва навчальної дисципліни</b>	Організація публічної влади
<b>Повна офіційна назва закладу вищої освіти</b>	Сумський державний університет
<b>Повна назва структурного підрозділу</b>	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій. Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
<b>Розробник(и)</b>	Опанасюк Валентина Володимирівна, Семенов Володимир Миколайович
<b>Рівень вищої освіти</b>	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
<b>Семестр вивчення навчальної дисципліни</b>	16 тижнів протягом 3-го семестру
<b>Обсяг навчальної дисципліни</b>	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 48 год. становить контактна робота з викладачем (24 год. лекцій, 24 год. практичних занять), 102 год. становить самостійна робота. Для заочної форми навчання 8 год. становить контактна робота з викладачем (4 год. лекцій, 4 год. практичних занять), 142 год. становить самостійна робота.
<b>Мова викладання</b>	Українська

## 2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

<b>Статус дисципліни</b>	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Соціальна робота"
<b>Передумови для вивчення дисципліни</b>	Права людини та правові основи соціальної роботи зі змістовим модулем: Правознавство, Система організації соціальних служб із змістовим модулем: Організація систем документування соціальної роботи
<b>Додаткові умови</b>	Додаткові умови відсутні
<b>Обмеження</b>	Обмеження відсутні

## 3. Мета навчальної дисципліни

Сформувані у студентів знання щодо системи організації публічної влади. Охарактеризувати завдання та організацію діяльності складових системи публічної влади в Україні та світі

## 4. Зміст навчальної дисципліни

### Тема 1 Поняття, елементи та основи організації та діяльності органів публічної влади

Поняття публічної влади. Виникнення публічної влади як суспільного явища. Загальна характеристика елементів організації та діяльності органів публічної влади. Система принципів організації й діяльності органів. Поняття та співвідношення функцій і компетенції органів публічної влади. Основи організації та діяльності органів публічної влади.

### Тема 2 Форми організації публічної влади

Форма держави, її поняття і суть. Монархія і республіка як основні форми державного правління. Види республік та монархій їхні особливості. Види форми державного об'єднання та федеративна держави. Конфедерація, співдружність та інші міждержавні об'єднання. Форма державного політичного режиму: демократичний та антидемократичний режим.

### Тема 3 Механізми організації публічної влади.

Механізми публічної влади їх ознака та структура. Державний апарат як центральний елемент механізму держави. Державні органи як первинні елементи державного апарату. Принципи організації і діяльності державного апарату. Поділ влади як принцип організації і діяльності державного апарату. Загальна характеристика органів законодавчої виконавчої та судової влади.

### Тема 4 Організація роботи Верховної Ради України

Основи організації та діяльності Верховної Ради України, організаційна будова Верховної Ради України, структурні елементи Верховної Ради України, функції Верховної Ради України, форми роботи Верховної Ради України, порядок підготовки і проведення сесій Верховної Ради України, методи роботи Верховної Ради України, організація прийняття актів Верховної Ради України, організація роботи Голови Верховної Ради України та його заступників, система, будова та порядок утворення комітетів Верховної Ради України, функції та компетенція комітетів Верховної Ради України, форми і методи роботи комітетів Верховної Ради України.

### Тема 5 Організація роботи Президента України

Основи організації діяльності Президента України. Порядок обрання Президента України. Функції та форми і методи діяльності Президента України. Організація прийняття та виконання актів Президента України. Структура, функції, організація роботи апарату Президента України

### Тема 6 Організація роботи Кабінету Міністрів України

Організація роботи Кабінету Міністрів України Основи організацій і діяльності Кабінету Міністрів України. Порядок утворення і будова Кабінету Міністрів України. Функції Кабінету Міністрів України. Форми і методи діяльності Кабінету Міністрів України. Організація прийняття та виконання актів Кабінету Міністрів України. Організація робочих органів Кабінету Міністрів України. Структура, функції та організація роботи апарату Кабінетів Міністрів України

<p>Тема 7 Організація роботи Центральних органів виконавчої влади</p> <p>Основи організації і діяльності центральних органів виконавчої влади. Система, функції та порядок утворення центральних органів виконавчої влади. Організаційна будова центральних органів виконавчої влади. Організація роботи урядових органів державного управління. Форми і методи діяльності центральних органів виконавчої влади</p>
<p>Тема 8 Організація роботи місцевих органів влади</p> <p>Основи організації і діяльності місцевих державних адміністрацій. Система, порядок утворення й будова місцевих державних адміністрацій. Функції та компетенція місцевих державних адміністрацій. Голова місцевої державної адміністрації та його заступники, їх повноваження й організація роботи. Форми і методи діяльності місцевих державних адміністрацій. Відділи, управління та інші органи місцевої державної адміністрації, її апарат, організація їх роботи</p>
<p>Тема 9 Організація публічної влади Автономної Республіки Крим</p> <p>Основи організації та діяльності Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Організаційна будова та функції Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Організація роботи органів і посадових осіб Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Форми і методи діяльності Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Функції, форми і методи діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим</p>
<p>Тема 10 Організація роботи місцевого самоврядування</p> <p>Організація роботи місцевого самоврядування Поняття і система місцевого самоврядування в Україні. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Принципи та функції місцевого самоврядування в Україні місцевого самоврядування в Україні. Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування. Функції та компетенція місцевих рад. Реформування системи місцевого самоврядування на сучасному етапі</p>
<p>Тема 11 Організація публічної влади в зарубіжних країнах</p> <p>Організація публічної влади в Сполучених штатах Америки, Об'єднаному королівстві Великої Британії та Північної Ірландії, Франції, Німеччині, Іспанії, Польщі, Японії.</p>

## 5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Отримати уявлення про призначення, форми та систему публічної влади.
PH2	Отримати знання про механізми організації публічної влади.
PH3	Ознайомитися з системою організації публічної влади в Україні та за кордоном.

## 7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
СН2	ФК10 Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.
СН3	ФК20 Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

## 8. Види навчальних занять

<b>Тема 1. Поняття, елементи та основи організації та діяльності органів публічної влади</b>	
Лк1 "Поняття, елементи та основи організації та діяльності органів публічної влади" (денна)	Поняття публічної влади. Виникнення публічної влади як суспільного явища. Загальна характеристика елементів організації та діяльності органів публічної влади. Система принципів організації й діяльності органів. Поняття та співвідношення функцій і компетенції органів публічної влади. Основи організації та діяльності органів публічної влади.
Лк1 "Поняття, елементи та основи організації та діяльності органів публічної влади" (заочна)	Поняття публічної влади. Виникнення публічної влади як суспільного явища. Загальна характеристика елементів організації та діяльності органів публічної влади. Система принципів організації й діяльності органів. Поняття та співвідношення функцій і компетенції органів публічної влади. Основи організації та діяльності органів публічної влади.
Пр1 "Поняття, елементи та основи організації та діяльності органів публічної влади" (денна)	Поняття публічної влади. Виникнення публічної влади як суспільного явища. Загальна характеристика елементів організації та діяльності органів публічної влади. Система принципів організації й діяльності органів. Поняття та співвідношення функцій і компетенції органів публічної влади. Основи організації та діяльності органів публічної влади.
<b>Тема 2. Форми організації публічної влади</b>	
Лк2 "Форми організації публічної влади" (денна)	Форма держави, її поняття і суть. Монархія і республіка як основні форми державного правління. Види республік та монархій їхні особливості. Види форми державного унітарна та федеративна держави. Конфедерація, співдружність та інші міждержавні об'єднання. Форма державного політичного режиму: демократичний та антидемократичний режим.

<p>Пр2 "Форми організації публічної влади" (денна)</p> <p>Форма держави, її поняття і суть. Монархія і республіка як основні форми державного правління. Види республік та монархій їхні особливості. Види форми державного об'єднання та федеративна держави. Конфедерація, співдружність та інші міждержавні об'єднання. Форма державного політичного режиму: демократичний та антидемократичний режим.</p>
<p><b>Тема 3. Механізми організації публічної влади.</b></p>
<p>Лк3 "Механізми організації публічної влади" (денна)</p> <p>Механізми публічної влади їх ознака та структура. Державний апарат як центральний елемент механізму держави. Державні органи як первинні елементи державного апарату. Принципи організації і діяльності державного апарату. Поділ влади як принцип організації і діяльності державного апарату. Загальна характеристика органів законодавчої виконавчої та судової влади.</p>
<p>Пр1 "Механізми організації публічної влади" (заочна)</p> <p>Механізми публічної влади їх ознака та структура. Державний апарат як центральний елемент механізму держави. Державні органи як первинні елементи державного апарату. Принципи організації і діяльності державного апарату. Поділ влади як принцип організації і діяльності державного апарату. Загальна характеристика органів законодавчої виконавчої та судової влади.</p>
<p>Пр3 "Механізми організації публічної влади." (денна)</p> <p>. Механізми публічної влади їх ознака та структура. Державний апарат як центральний елемент механізму держави. Державні органи як первинні елементи державного апарату. Принципи організації і діяльності державного апарату. Поділ влади як принцип організації і діяльності державного апарату. Загальна характеристика органів законодавчої виконавчої та судової влади.</p>
<p><b>Тема 4. Організація роботи Верховної Ради України</b></p>
<p>Лк4 "Організація роботи Верховної Ради України" (денна)</p> <p>Основи організації та діяльності Верховної Ради України, організаційна будова Верховної Ради України, структурні елементи Верховної Ради України, функції Верховної Ради України, форми роботи Верховної Ради України.</p>
<p>Лк5 "Організація роботи Верховної Ради України" (денна)</p> <p>Порядок підготовки і проведення сесій Верховної Ради України, методи роботи Верховної Ради України, організація прийняття актів Верховної Ради України, організація роботи Голови Верховної Ради України та його заступників, система, будова та порядок утворення комітетів Верховної Ради України, функції та компетенція комітетів Верховної Ради України, форми і методи роботи комітетів Верховної Ради України</p>
<p>Пр4 "Організація роботи Верховної Ради України" (денна)</p> <p>Основи організації та діяльності Верховної Ради України, організаційна будова Верховної Ради України, структурні елементи Верховної Ради України, функції Верховної Ради України, форми роботи Верховної Ради України.</p>

<p>Пр5 ". Організація роботи Верховної Ради України" (денна)</p> <p>Порядок підготовки і проведення сесій Верховної Ради України, методи роботи Верховної Ради України, організація прийняття актів Верховної Ради України, організація роботи Голови Верховної Ради України та його заступників, система, будова та порядок утворення комітетів Верховної Ради України, функції та компетенція комітетів Верховної Ради України, форми і методи роботи комітетів Верховної Ради України</p>
<p><b>Тема 5. Організація роботи Президента України</b></p>
<p>Лк6 "Організація роботи Президента України" (денна)</p> <p>Основи організації діяльності Президента України. Порядок обрання Президента України. Функції та форми і методи діяльності Президента України. Організація прийняття та виконання актів Президента України. Структура, функції, організація роботи апарату Президента України</p>
<p>Пр6 "Організація роботи Президента України" (денна)</p> <p>Основи організації діяльності Президента України. Порядок обрання Президента України. Функції та форми і методи діяльності Президента України. Організація прийняття та виконання актів Президента України. Структура, функції, організація роботи апарату Президента України</p>
<p><b>Тема 6. Організація роботи Кабінету Міністрів України</b></p>
<p>Лк7 "Організація роботи Кабінету Міністрів України" (денна)</p> <p>Основи організацій і діяльності Кабінету Міністрів України. Порядок утворення і будова Кабінету Міністрів України. Функції Кабінету Міністрів України. Форми і методи діяльності Кабінету Міністрів України. Організація прийняття та виконання актів Кабінету Міністрів України. Організація робочих органів Кабінету Міністрів України. Структура, функції та організація роботи апарату Кабінетів Міністрів України</p>
<p>Пр7 "Організація роботи Кабінету Міністрів України" (денна)</p> <p>Основи організацій і діяльності Кабінету Міністрів України. Порядок утворення і будова Кабінету Міністрів України. Функції Кабінету Міністрів України. Форми і методи діяльності Кабінету Міністрів України. Організація прийняття та виконання актів Кабінету Міністрів України. Організація робочих органів Кабінету Міністрів України. Структура, функції та організація роботи апарату Кабінетів Міністрів України</p>
<p><b>Тема 7. Організація роботи Центральних органів виконавчої влади</b></p>
<p>Лк8 "Організація роботи Центральних органів виконавчої влади" (денна)</p> <p>Основи організації і діяльності центральних органів виконавчої влади. Система, функції та порядок утворення центральних органів виконавчої влади. Організаційна будова центральних органів виконавчої влади. Організація роботи урядових органів державного управління. Форми і методи діяльності центральних органів виконавчої влади</p>

<p>Пр8 "Організація роботи Центральних органів виконавчої влади" (денна)</p> <p>Основи організації і діяльності центральних органів виконавчої влади. Система, функції та порядок утворення центральних органів виконавчої влади. Організаційна будова центральних органів виконавчої влади. Організація роботи урядових органів державного управління. Форми і методи діяльності центральних органів виконавчої влади</p>
<p><b>Тема 8. Організація роботи місцевих органів влади</b></p>
<p>Лк2 "Організація роботи місцевих органів влади" (заочна)</p> <p>Основи організації і діяльності місцевих державних адміністрацій. Система, порядок утворення й будова місцевих державних адміністрацій. Функції та компетенція місцевих державних адміністрацій. Голова місцевої державної адміністрації та його заступники, їх повноваження й організація роботи. Форми і методи діяльності місцевих державних адміністрацій. Відділи, управління та інші органи місцевої державної адміністрації, її апарат, організація їх роботи</p>
<p>Лк9 "Організація роботи місцевих органів влади" (денна)</p> <p>Основи організації і діяльності місцевих державних адміністрацій. Система, порядок утворення й будова місцевих державних адміністрацій. Функції та компетенція місцевих державних адміністрацій. Голова місцевої державної адміністрації та його заступники, їх повноваження й організація роботи. Форми і методи діяльності місцевих державних адміністрацій. Відділи, управління та інші органи місцевої державної адміністрації, її апарат, організація їх роботи</p>
<p>Пр9 "Організація роботи місцевих органів влади" (денна)</p> <p>Основи організації і діяльності місцевих державних адміністрацій. Система, порядок утворення й будова місцевих державних адміністрацій. Функції та компетенція місцевих державних адміністрацій. Голова місцевої державної адміністрації та його заступники, їх повноваження й організація роботи. Форми і методи діяльності місцевих державних адміністрацій. Відділи, управління та інші органи місцевої державної адміністрації, її апарат, організація їх роботи</p>
<p><b>Тема 9. Організація публічної влади Автономної Республіки Крим</b></p>
<p>Лк10 "Організація публічної влади Автономної Республіки Крим" (денна)</p> <p>Основи організації та діяльності Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Організаційна будова та функції Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Організація роботи органів і посадових осіб Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Форми і методи діяльності Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Функції, форми і методи діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим</p>
<p>Пр10 "Організація публічної влади Автономної Республіки Крим" (денна)</p> <p>Основи організації та діяльності Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Організаційна будова та функції Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Організація роботи органів і посадових осіб Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Форми і методи діяльності Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Функції, форми і методи діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим</p>
<p><b>Тема 10. Організація роботи місцевого самоврядування</b></p>

<p>Лк11 "Організація роботи місцевого самоврядування" (денна)</p> <p>Поняття і система місцевого самоврядування в Україні. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Принципи та функції місцевого самоврядування в Україні місцевого самоврядування в Україні. Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування. Функції та компетенція місцевих рад. Реформування системи місцевого самоврядування на сучасному етапі</p>
<p>Пр2 "Організація роботи місцевого самоврядування" (заочна)</p> <p>Поняття і система місцевого самоврядування в Україні. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Принципи та функції місцевого самоврядування в Україні місцевого самоврядування в Україні. Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування. Функції та компетенція місцевих рад. Реформування системи місцевого самоврядування на сучасному етапі</p>
<p>Пр11 "Організація роботи місцевого самоврядування" (денна)</p> <p>Поняття і система місцевого самоврядування в Україні. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Принципи та функції місцевого самоврядування в Україні місцевого самоврядування в Україні. Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування. Функції та компетенція місцевих рад. Реформування системи місцевого самоврядування на сучасному етапі</p>
<p><b>Тема 11. Організація публічної влади в зарубіжних країнах</b></p>
<p>Лк12 "Організація публічної влади в зарубіжних країнах" (денна)</p> <p>Організація публічної влади в Сполучених штатах Америки, Об'єднаному королівстві Великої Британії та Північної Ірландії, Франції, Німеччині, Іспанії, Польщі, Японії.</p>
<p>Пр12 "Організація публічної влади в зарубіжних країнах" (денна)</p> <p>Організація публічної влади в Сполучених штатах Америки, Об'єднаному королівстві Великої Британії та Північної Ірландії, Франції, Німеччині, Іспанії, Польщі, Японії.</p>

## 9. Стратегія викладання та навчання

### 9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Інтерактивні лекції
МН2	Лекції-дискусії
МН3	Навчальна дискусія / дебати
МН4	Практико-орієнтоване навчання
МН5	Рольова гра

На лекціях студенти отримують теоретичні основи щодо: організації публічної влади; системи органів публічної влади та її окремих складових. На практичних завданнях,



теоретичні знання отримані на лекціях, закріплюються у формі проведення обговорення проблемних питань лекцій, обговорення доповідей та повідомлень, підготовлених студентами, розв'язання проблемних ситуацій, виконання інтерактивних вправ.

Здатність до реалізації свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлення цінності демократичного суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність до застосування знань у практичних ситуаціях. Здатність до навчання і оволодіння сучасними знаннями та технологіями

## 9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Лекції
НД2	Семінари
НД3	Проблемні заняття

## 10. Методи та критерії оцінювання

### 10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

### 10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Перевірка та оцінювання письмових завдань	Виконання письмових завдань по матеріалам лекцій, відпрацювання пропущених практичних занять	Згідно розкладу	Особистий кабінет студента та викладача, система МІХ СумДУ

МФО2 Розв'язування ситуаційних завдань	Вирішення проблемних ситуацій що стосуються діяльності органів публічної влади, огляд літератури	Згідно розкладу	Особистий кабінет студента та викладача, система МІХ СумДУ
МФО3 Виконання тестових завдань	Виконання тестових завдань по темам курсу	Згідно розкладу	Особистий кабінет студента та викладача, система МІХ СумДУ
МФО4 Модульна атестація	Виконання тестових завдань по темам модулів	Згідно розкладу	Особистий кабінет студента та викладача, система МІХ СумДУ
МФО5 Науково-дослідна робота	Написання статей та тез доповіді на науково-практичні конференції	протягом семестру	Особистий кабінет студента та викладача, система МІХ СумДУ

### 10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Оцінювання письмових робіт	Підготовка письмових повідомлень, огляд літератури по темі, підготовка презентацій	Згідно розкладу	Особистий кабінет студента та викладача, система МІХ СумДУ
МСО2 Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)	Виконання тестових завдань по темам	Згідно розкладу	Особистий кабінет студента та викладача, система МІХ СумДУ
МСО3 Дослідницька робота	Підготовка тез доповіді на науково-практичні конференції	протягом семестру	Особистий кабінет студента та викладача, система МІХ СумДУ

МСО4 Огляд літератури	Підготовка оглядів літератури по темам курсу	Згідно розкладу	Особистий кабінет студента та викладача, система МІХ СумДУ
МСО5 Модульна атестація	Виконання тестових завдань по темам модулів	Згідно розкладу	Особистий кабінет студента та викладача, система МІХ СумДУ

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
<b>Семестр викладання</b>		<b>100 балів</b>		
МСО1. Оцінювання письмових робіт		<b>24</b>		
	Підготовка доповідей за темами (12x2)	24	15	Так
МСО2. Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)		<b>22</b>		
	Виконання тестових завдань по темам (11x2)	22	13	Так
МСО3. Дослідницька робота		<b>4</b>		
	Підготовка тез доповіді на науковцю конференцію	4	2	Так
МСО4. Огляд літератури		<b>20</b>		
	Опрацювання нормативно-правових документів (4x5)	20	12	Так
МСО5. Модульна атестація		<b>30</b>		
	Виконання письмових завдань на заході контролю (2x15)	30	18	Так

Підсумковою формою контролю є диференційований залік.

## 11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

### 11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)

## 11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

<b>Основна література</b>	
1	Біла-Тіунова Л., Білоус-Осінь Т., Тодошак О. Децентралізація публічної влади: навч.-метод. посіб. [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2023. 66 с. Doi:10.32837/11300.23854
2	Державне будівництво і місцеве самоврядування: посіб. для підготовки до іспиту / С. Г. Серьогіна, О. Ю. Лялюк, І. І. Бодрова та ін. Харків: Право, 2021. 212 с.
3	Конституція України: Конситуція. Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР в редакції від 01.01.20 / ВР України // База даних "Законодавство України". <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text</a>
4	Наливайко Л. Р. Орлова О.О. Державне будівництво та місцеве самоврядування: конспект лекцій. Дніпро: [Дніпровський державний університет внутрішніх справ], 2019. 199 с.
<b>Допоміжна література</b>	
5	Бочарова Н. В., Палеева Ю. С. Тодорошко Т. А. Інформаційно-аналітичні ресурси щодо розвитку сучасного парламентаризму. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 2. С. 40–43
6	Закоморна К. Принцип муніципальної автономії як гарантія децентралізації публічної влади. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 2. С. 143–147.
7	Калиновський Б., Радомська Д. Історико-правові засади формування органів публічної влади міст в Україні та країнах Європейського Союзу. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2022. № 4. С. 50-60.
8	Котляренко О. П. Характеристика змісту та обсягу повноважень Президента України як Верховного головнокомандувача Збройних Сил України. Аналітично-порівняльне правознавство [Електронне наукове видання]. 2022. № 2. С. 52–58.
9	Опанасюк В. В. Трансформація функцій держави під впливом політики відкритих даних: на прикладі України. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін: зб. наук. праць / [відп. ред. О. В. Бабкіна]. Київ, 2020. Вип. 27. С. 40–48. URL: <a href="https://sj.npu.edu.ua/index.php/pnspd/article/view/852">https://sj.npu.edu.ua/index.php/pnspd/article/view/852</a>
10	Тарасенко Т. М. Організаційно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану: можливості та обмеження. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2022. Вип. 4. С. 51-58.
<b>Інформаційні ресурси в Інтернеті</b>	
11	Верховна Рада України. Законодавство Режим доступу: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/">https://zakon.rada.gov.ua/</a>

12	Європейська хартія місцевого самоврядування: Хартія від 15.10.1985 № ETS N 122 // База даних Liga 360. <a href="https://ips.ligazakon.net/document/MU88002H">https://ips.ligazakon.net/document/MU88002H</a>
13	Інформаційний портал Сумської міської ради. URL: <a href="https://smr.gov.ua">https://smr.gov.ua</a>
14	Складання прогнозу місцевого бюджету: теорія і практичні аспекти // Prometheus. <a href="https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+BUDG101+2020_T3">https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+BUDG101+2020_T3</a>
15	Сумська обласна військова адміністрація. URL: <a href="http://sm.gov.ua/uk/oda">http://sm.gov.ua/uk/oda</a>
16	Офіційний сайт Президента України Режим доступу: <a href="https://www.president.gov.ua/">https://www.president.gov.ua/</a>
17	Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України Режим доступу <a href="https://www.kmu.gov.ua/">https://www.kmu.gov.ua/</a>